

Lletres Valencianes

Revista del llibre valencià · Número 39 · Gener 2015

**GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ,
CULTURA I ESPORT**

Consellera d'Educació, Cultura i Esport
Mª José Català Verdet

Secretari autonòmic de Cultura
Julia Climent Monzó

Directora general de Cultura
Marta Alonso Rodríguez

ISSN: 1578-4096
Dep. Legal V-2053-2001
© de la present edició:
Generalitat Valenciana
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport
Av. Campanar, 32, 46015 València
<http://dglab.cult.gva.es>

Direcció
Antonio Peña Ferrando

Coordinació
Carmen Pardo

Consell Assessor
Francisca Cerdà Vara
Jaime J. Chiner Gimeno
María Luz Montes Pla
Mª Jesús Carrillo Martínez

Secretaria
Raimundo Forner Barres

Administració
Montserrat Ferrer Pereira

Col·laboracions
Joanjo Garcia, Rafael Martínez, Josep Mir,
Clara Berenguer, Jaume Monzó, José Miguel
Vilar-Bou, Alicia Toledo , Miguel Cruz, Víctor
Martínez, Maria Salvador Lluch, Maite Monar,
Juli Capilla, Anna Gimeno, Carles Sanchis,
Sergio R. Alarte, Manel Alonso, Mercè Climent

Fotografia
García Poveda

Correcció lingüística
Maria Quiles Ruiz

Disseny i maquetació
Eliseo Soriano

Índex

Crítica

Memphis-Lisboa	5
El Pirata Pataxula en el tesoro del monstruo	7
La balena	9
Sobre el caballito de madera	11
Primavera encesa	13
El reino de la calúmnia	15
Sempre t'estimaré	17
Bruixes, dimonis i misteris	19
Els dubtes i els glaçons	21

Minicrítica

La chica junto al flexo.....	23
La Panderola, un tren que vola	24
La lluna de Praga	25
Caminant pel país. Els camins de la memòria	26
La llamada de Cthulhu y El horror de Dunwich	27
Dellà lo riu Xúquer	28

Reportatge

Llibres Chus.....	29
-------------------	----

[Fes clic en el títol de la crítica o l'article que vols llegir](#)

Revista Lletres Valencianes núm. 39

Elvira Lindo se confiesa

De la gestación de un libro surge, en paralelo, otro. El proceso de documentación y escritura de la última novela de Antonio Muñoz Molina ha dado de sí *Memphis-Lisboa*, el diario de viaje que Elvira Lindo escribió durante el periplo que llevó a ambos tras la pista del asesino de Martin Luther King.

El diario es un género que se presta a la confesión. Vemos en él a su protagonista, al narrador (o a la narradora, en este caso), solo o rodeado

de los suyos, en plena intimidad. En *Memphis-Lisboa*, Elvira Lindo da cuenta de los días que pasa al lado de su marido, Antonio Muñoz Molina, mientras él va dando forma a su última novela, *Como la sombra que se va*. Para ello, Lindo escribe y toma imágenes con su cámara, atrapa todos aquellos momentos que le parecen más significativos de este singular periplo. De este modo, asistimos al proceso de documentación previo, por un lado, y al de escritura, por otro, que él lleva a cabo. Pero no solo esto. Con todo el tiempo por delante, la escritora va recogiendo

Memphis-Lisboa

ELVIRA LINDO / Autora

OFICIO EDICIONES. BURJASSOT, 2014

«LINDO & ESPINOSA» / Col·lecció

56 pàgines / 978-84-617-2375-1 / 25 €

NUEVO SELLO EDITORIAL

Este libro supone la primera referencia del catálogo de un nuevo sello, Oficio Ediciones, que encabeza Lola Espinosa, periodista, impresora y durante muchos años correctora editorial. Ximo Espinosa, con la complicidad de Elvira Lindo, dirige, por su parte, la colección en la que se inscribe, «Lindo & Espinosa». Tienen previsto seguir publicando libros con una filosofía clara: que las ediciones se cuiden todo lo posible y las tiradas sean cortas. Valga como ejemplo *Memphis-Lisboa*: de él se han tirado trescientos ejemplares, de los cuales doscientos ochenta van firmados por la autora. Han hecho suyo de este modo el aforismo de Juan Ramón Jiménez que Andrés Trapiello gusta de repetir: «En edición diferente, los libros dicen cosa distinta».

las impresiones que le provocan las dos ciudades que visitan: Memphis, ciudad donde James Earl Ray asesina a Martin Luther King, y Lisboa, a la que huye tras el asesinato.

Decíamos que el diario es un género en el que se tiende a la confesión. Y este es el tono habitual de las entradas de Elvira Lindo. A veces se diría que son mera ilustración de la imagen que ha tomado en uno de sus paseos o en su silencioso transcurrir mientras observa al hombre que quiere. O al revés: tal pensamiento, luego anotado, ha traído la consiguiente imagen. Como el día en que encuentra la cabeza de un maniquí «atrapa-

do» en un escaparate atiborrado de artículos. Como aquel otro en que recuerda la desesperación que la llevó a maltraer en otro tiempo a propósito de una canción de Sam Cooke; la misma que le ha traído la contemplación por primera vez del río Misisipi. Su ánimo, «atesorar» todo lo que aparece «ante sus ojos», como el día que visitan la habitación del Motel Lorraine donde se hospedaba y fue asesinado Martin Luther King.

Así pues, en este pequeño –y no poco emocionante– libro, hay mucho de confesión, de lamentos y de esperanzas: dejar el trasiego Madrid-Nueva York en el que la pareja vive

por otro más apacible: Madrid-Lisboa, por ejemplo. Pero también de observación: esa que ejerce una *flâneuse* que se deja llevar por sus paseos –en especial durante los días que pasa en Lisboa– para luego hacer recuento de sus hallazgos. «No hay nada comparable a lo que el ojo ve mientras se camina», anota.

RAFA MARTÍNEZ

ENLLAÇOS

FITXA

AUTORA

EDITORIAL

El pirata més famós de la Comarcal

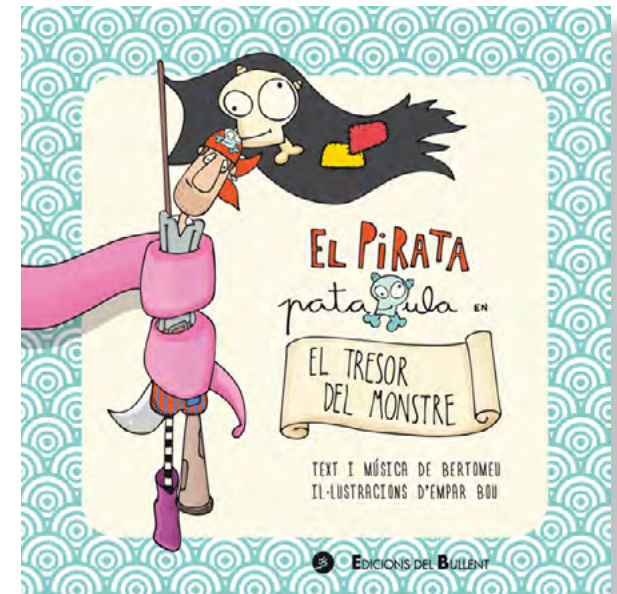
Fa ja molts anys que el pirata Pataxula té revolucionat l'alumnat de la Nostra Escola Comarcal. Per al cantautor valencià Albert Ortega,

conegut per tots com Bertomeu, descobrir el tresor de Pataxula era el millor de les acampades escolars i, com que de menut havia gaudit tant amb

les seues aventures, pensà que havia arribat l'hora d'escriure i musicar totes les històries viscudes per aquest pirata tan intrèpid però que encara ningú no sabia ni com era ni quina cara tenia. Fins ara, és clar. Així, i arran la celebració dels quaranta anys de l'escola, va sorgir *El pirata Pataxula en el tresor del monstre*, un llibre disc publicat per Edicions del Bullent que ens conta i ens canta les peripècies del pirata i que ha sigut il·lustrat per Empar Bou.

El primer tresor que va haver de buscar el pirata Pataxula amb l'ajuda de la seua tripulació estava amagat a la cova d'un monstre ferotge. Per trobar aquest indret van haver de recórrer a l'ajuda del llibre dels mapes, un llibre molt especial ple de mapes del tresor que, segons el que s'explica en el relat, ha anat passant de generació en generació, fins que li ha arribat el torn

El pirata Pataxula en el tresor del monstre

BERTOMEU / Autor

EMPAR BOU / Il·lustradora

EDICIONS DEL BULLENT. PICANYA, 2014

36 pàgines / 978-84-9904-150-6 / 15 €

a Pataxula. Per narrar aquest conte sobre el valor de l'amistat i el respecte als que són diferents, s'ha triat una tipografia en majúscules amb uns textos breus i un llenguatge senzill. Així, Bertomeu traça la història d'aquest peculiar grup de pirates que intenten vèncer el monstre que custodia el tresor amb instruments tan sorprenents com ara uns escacs, una taronja i una guitarra. A més a més, en el disc es pot escoltar una locució de la història, feta amb la col·laboració de l'actor Pau Blanco, que s'acompanya d'una

música de fons i està pensada perquè els infants puguen interaccionar amb el text escrit i la narració oral.

Al llarg del conte ens trobem amb la presència continuada d'unes calaveres que indiquen que els fets que en eixe moment s'hi exposen es corresponen amb una de les cançons del disc. Totes les lletres apareixen al final del llibre i, tot i que són també obra de Bertomeu, cal dir que «La cançó de les pirates» és un poema escrit per Núria Sendra, l'editora

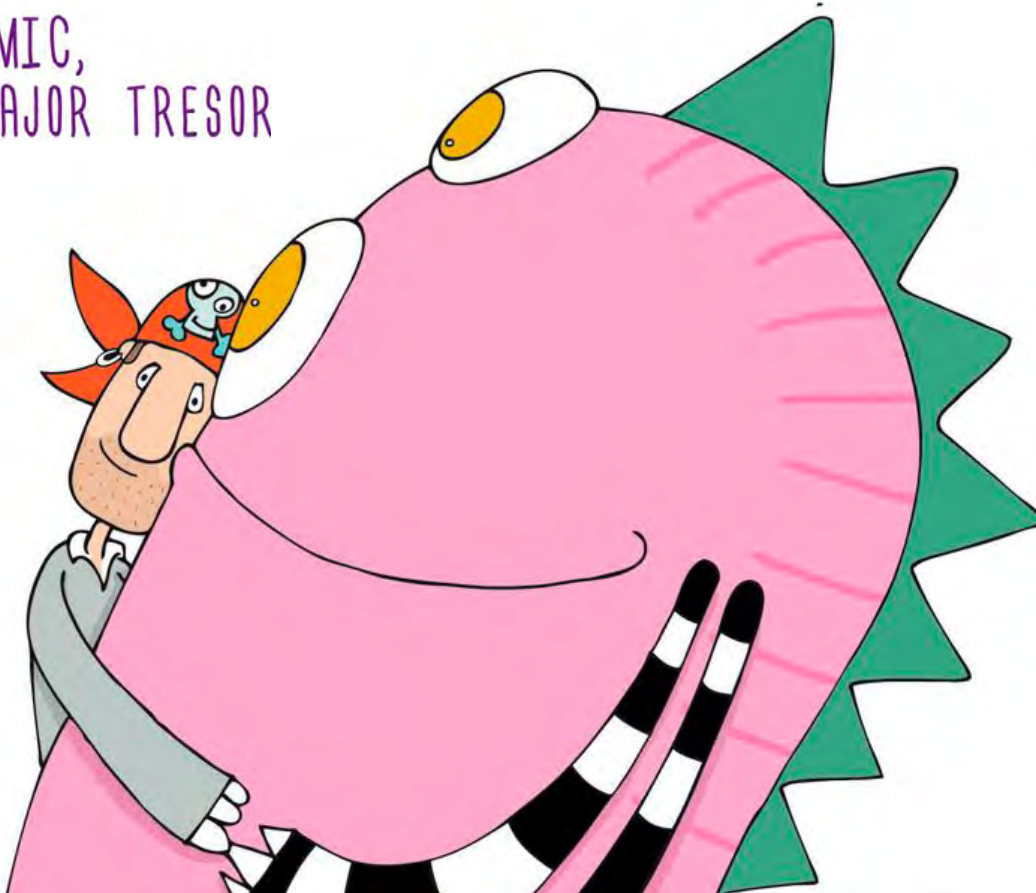
del llibre, que l'autor va incorporar-hi. Cal ressaltar que les cançons d'aquest conte, a més de connectar amb una història que els és familiar, accentuen l'entusiasme dels infants per aquest personatge.

Pataxula era un pirata que romania en la imaginació dels més menuts fins que Em-par Bou li donà una aparença real en forma d'il·lustració. Una anècdota curiosa és que la tripulació que l'acompanya s'originà a partir de les idees recollides dels alumnes del cicle d'infantil de l'escola, que proposaren el nom dels personatges i com havien de ser aquests. A partir d'aquestes premisses, la il·lustradora començà el seu treball de creació en el qual destaquen les línies fines i els colors vius i plans, trets habituals del seu estil i que configuren ara aquest divertit relat.

I conte contat, conte acabat i fins al proper tresor amagat.

CLARA BERENGUER

EL MEU AMIC,
EL MEU MAJOR TRESOR

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

IL·LUSTRADORA

PRESENTACIÓ

CANÇÓ

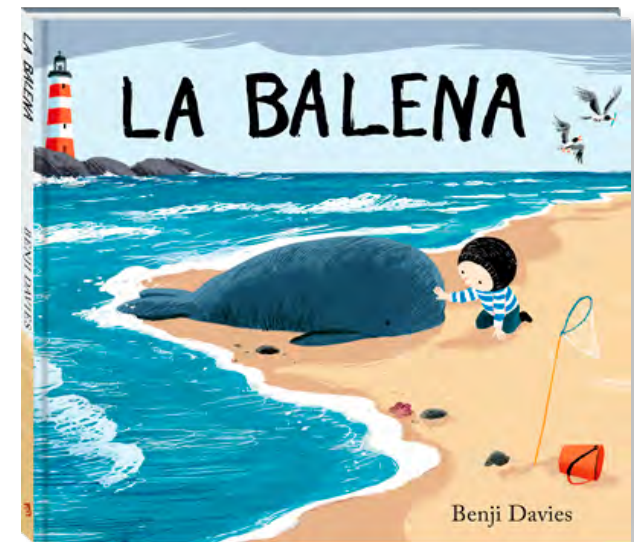
Tres seqüències i una bona història

Noè viu en una illa amb el seu pare i sis gats. El seu pare, però, no torna fins al vespre de pescar i no passen massa temps junts. Un dia, Noè trobarà una nova amiga, una balena menuda varada a la platja... Aquesta és la història de Noè, senzilla, però potent, que ens parla de la soledat i de l'amor entre pare i fill.

En l'àlbum il·lustrat infantil *La balena*, de Benji Davies, els protagonistes són una illa, un far i un xiquet. *La balena* ens parla de solitud; de la solitud d'un xiquet menut. I sorprèn que un volum concebut i adreçat a infants faça servir metàfores tan «inhòspites», com ara la de l'illa i el far, i que tracte temes tan espinosos com el de la soledat dels xiquets: cada dia Noè espera la tornada del seu pare al vespre, que ha eixit de bona hora a pescar amb la barqueta de rem.

A més d'una acurada selecció de dades i de taules comparatives, Gifreu aborda l'argumentari teòric que sustenta la tesi que no és possible l'existència d'una comunitat lingüística plenament normalitzada sense l'existència d'un espai de comunicació propi, amb reconeixement institucional i funcionalment apte per a tots els serveis de comunicació.

L'àlbum conté –diríem en termes cinematogràfics– tres seqüències i una

La balena

BENJI DAVIES / Autor i il·lustrador

NÀDIA REVENGA / Traductora

ANDANA EDITORIAL. ALGEMESÍ, 2014

32 pàgines / 978-84-941757-9-4 / 14 €

bona història. En la primera seqüència Noè va a explorar l'illa després d'una tempesta i troba una balena menuda varada a la platja. El xiquet carrega la balena al seu carretó, decidit a emportar-se-la a casa i posar-la a la banyera. Allí, envoltat pels seus sis gatets, farà tot el possible perquè la balena menuda es trobe a gust: li posarà música en el tocadiscos, li portarà una safata amb llet i galetes i li contarà històries «sobre l'illa» que semblen interessar la balena.

En la segona seqüència, al vespre, el seu pare torna a casa. Noè pensa que s'enfadarà quan veja la balena a la banyera, però s'equivoca. El pare copsa tot d'una com de sol se sent el seu fillet en aquella illa i s'hi mostra molt comprensiu, tot i que li diu que el millor que poden fer és tornar-la a la mar. Així doncs, es col·loquen els impermeables grocs, carreguen la balena a la barqueta i remant, remant, la deixen de retorn a la mar. En aquesta segona seqüència hi ha dues

imatges bastant emotives: la forta abraçada entre pare i fill als peus de la banyera, quan tot just el pare se n'adona de la soledat de Noè i l'embolcalla amb els seus forts braços; i la de tots dos, pare i fill, al bell mig de la mar, en la foscor de la nit, a penes dos punts grocs en una barqueta, acomiadant-se de la balena. Vet ací, la importància de tenir algú al costat, sobretot en els moments difícils com aquest, en què un ha de dir adéu a la seua nova amiga.

En la tercera seqüència, aquesta ja més optimista que les anteriors, pare i fill mamprenen una nova vida en què comparteixen alguns moments: dibuixen i esmorzen junts a la cuina i van d'excursió. I... quina alegria! Asseguts en un turó mentre fan un pícnic veuen de lluny la balena que nada en companyia d'altres balenes.

El món de Noè es limita a la mar, als seus sis gats de diferent color i pelatge i al seu pare, un home gras, rodanxó, cofat amb un barret de *gypsy*. En el conte no apareix cap mare –el meu fill de quatre anys, quan li'l vaig llegir, em va preguntar per ella–, ni cap altra persona del poble de pescadors, un poble bastant desmanegat, de casetes de fusta i colors vius, d'aspecte tronat, però encisador. Els trets de les cares dels protagonistes són minimalistes: a penes s'usen dos punts negres per als ulls i unes línies per al nas i la boca; quan n'hi ha, és clar, perquè, en el cas de Noè, només hi apareix quan la necessita per a contar històries a la balena. Aquest és

un altre detall que ha observat el meu fill, qui també va preguntar per aquests discos redons de vinil negre que fa servir Noè per a escoltar música amb la balena... curiós, no?

La manca de trets facials, però, reforça, més si cal, l'expressivitat dels gestos i dels moviments. I és que *La balena* és un àlbum il·lustrat amb una forta càrrega emocional; amb unes imatges molt boniques i emotives, capaces de copsar la soledat del xiquet i parlar-nos de l'amistat i de l'amor.

ALÍCIA TOLEDO

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

BOOKTRAILER

Un diario de viaje fresco, provocadoramente sincero y profundo a ratos

Con el marchamo de haber ganado el VIII Premio Internacional de Literatura de Viajes Ciudad de Benicàssim se nos presenta *Sobre el caballito de madera*, obra de la periodista costarricense Andrea Aguilar-Calderón. Se trata de un debut potente, escrito con libertad, honestidad y pasión infrecuentes, en el que se nos relata en forma de diario el periplo de la narradora por Europa. El viaje arranca en España, prosigue por los Balcanes y termina en Italia. Nos lleva, pues, desde la Euro-

Sobre el caballito de madera

VIII Premio Internacional de Literatura de Viajes Ciudad de Benicàssim 2012

ANDREA AGUILAR CALDERÓN / Autora

ONADA EDICIONS. BENICARLÓ, 2013

«NARRATIVAS» / Col·lecció

304 pàgines / 978-84-15221-98-2 / 18 €

pa más conocida hasta lo más profundo de la Europa del Este: Serbia, Bulgaria, Macedonia, Montenegro, Bosnia, Croacia, Albania. La narradora tiene incluso la osadía de colarse en Kosovo sin pasaporte, donde asistimos a uno de los episodios más interesantes del libro.

Estamos ante un relato narrado con tremendas sinceridad y frescura, que nos lleva desde la anécdota divertida hasta la reflexión histórica, el sentimentalismo personal, el periodismo y la aventura. Se trata, por tanto, de un libro en el que cabe todo, desde lo más ligero

hasta lo más grave, siempre salpicado de referencias literarias e históricas, y encuentros sexuales en todos los idiomas. La propia autora nos desvela cuáles son sus tres pasiones: la literatura, los viajes y los hombres.

Sin duda, una lectura recomendable, escrita con notable pericia. Uno de esos libros que hacen compañía y con los que el lector, además de pasar buenos ratos, puede llegar a identificarse.

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTORA

BLOG

PRESENTACIÓ

DEMO

JOSÉ MIGUEL VILAR-BOU

L'helicòpter no té olfacte, ni cor

Gairebé amb urgència la novel·la *Primavera encesa* arriba per cobrir un dels episodis que més impacte ha causat en els darrers anys a la ciutat de València: l'esclat d'una primavera fugaç l'any 2012 arran les protestes iniciades pels estudiants de l'institut Lluís Vives. Una estació de revolta i dignitats primerenques que va desbordar carrers i va fer somoure els pilars del mite del *Levante* feliç. L'obra, però, s'allunya de ser un crònica buida, un resum sense ànima o un exercici d'oportunisme. Vicent Borràs, l'autor, ha volgut posar la realitat al servei del missatge d'una novel·la que busca la complicitat d'un horitzó ample de lectors. Darrere de la proposta, Borràs compon una trama polifònica on les distintes veus coincideixen per fer un cant coral. La metàfora escau perquè ha volgut servir-se

de la música per a dotar les històries amb el regust de les famílies instrumentals de percussió, corda i vent. No debades, l'espurna de l'argument

Primavera encesa

Premi Blai Bellver de Narrativa 2013

VICENT BORRÀS / Autor

BROMERA. ALZIRA, 2014

«L'ECLÈCTICA» / Col·lecció

184 pàgines / 978-84-906-275-7 / 19,95 €

comença amb la percussió d'una galtada, una de tantes que aquells dies vam veure en els diaris i televisors del país. Aquesta bufetada enèrgica i familiar planarà com la maledicció que marca la relacions entre adults i adolescents, amb tibantors equívokes i contradiccions plenes de silencis inquietants. Al mig, hi trobem la difícil harmonia de les cordes; els personatges que vagaregen pel món dels adults i busquen un

que gravita des de les primeres pàgines i que inflama els darrers capítols.

La melodia de *Primavera encesa*, a més a més, està perfectament inserida dins les realitats valencianes més punyents. Aquestes dosis d'actualitat es representen en dos escenaris distints amb alguns punts de confluència: l'ambient del poble, on tot allò que ocorre se sap, i la vitalitat miraculosa de la

retats. Tanmateix, el ritme *vivace* que modula l'obra ens priva de millors matisos. Així, alguns personatges apareixen desdibuixats i ens quedem amb ganes de saber-ne més, de conèixer-los millor, d'observar-los serpentejar pels carrers mentre els esguarda des de l'altura l'helicòpter que, amb un brunzit ensordidor, trenca els batecs d'un ciutat vibrant.

JOANJO GARCIA

ENLLAÇOS

FITXA

AUTOR

DEMO

fil al qual aferrar-se en un món bruscament canviant. El vent, òbviament, bufa del costat dels anhels i les fascinacions dels protagonistes joves. Sostenint el pentagrama trobem la clau de sol (o de volta): Gregori Sanç, un personatge sense connexió aparent amb la història que permet a l'autor assenyalar d'una manera elegant el tema

ciutat, on tot allò que ocorre se sap però no escandalitza ningú. S'hi esdevé l'amor, la ràbia, la tendresa, la mesquinesa, l'odi i la desesperació que guien la galeria de personatges que ha sabut teixir l'autor. Les seues veus no estan exemptes de l'equilibri que els atorguen les contradiccions, les prudències, les culpabilitats arrossegades o els vicis he-

Un país sense terra no és un país

Joaquim González Caturla és alacantí, escriptor i professor de llengua i literatura. Caturla representa, als ulls de tots i totes, l'interés d'un autor que ha estat capaç d'unir llengua i tradició en una ciutat que, com Alacant, sembla que no existisca. En la seua última novel·la, tracta el tema de l'especulació i el relaciona amb la calúmnia.

Han passat ja trenta anys des que va publicar els seus treballs *Rondalles de l'Alacantí* (1985) i *Rondalles del Baix Vinalopó* (1987), que van tenir molt bona acollida pel públic i per la crítica. Tot i que a Caturla se'l coneix per la publicació de relats breus i de narrativa juvenil, en els últims anys, però, s'ha dedicat sobretot a la novel·la. La seua tasca de novel·lista ha estat distingida amb el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians 2006 per *L'home de l'estació* (Edicions Bromera) que també va guanyar el Pre-

mi Blai Bellver de Narrativa (2004). Ara publica amb Edicions Tres i Quatre *El regne de la calúmnia*, que també va editar *Els ulls del gos* en 2010. En l'última novel·la, Júlia, la protagonista, és una dona de cinquanta anys, vídua i amb una filla. La seua vida –i sobretot la de la seua mare– ha estat marcada per una acusació infundada i maquinada per la gent poderosa del poble on van nàixer. Aquesta calúmnia amaga l'interés per un trosset de terra als peus del Puigcampana, amb la mar de fons, que la propietària va regalar al seu avi,

El regne de la calúmnia

JOAQUIM GONZÁLEZ CATURLA / Autor
EDICIONS TRES I QUATRES. VALÈNCIA, 2014

«HAM NOVA» / Col·lecció

256 pàgines / 978-84-7502-954-2 / 12 €

Antoni Ballester, durant la República. Una vegada acabada la guerra, els seus hereus li la reclamen. I com que no poden recuperar-la, cobdiciosos de mena i amb la impunitat que donen els diners i el poder en aquest país, fan tot el possible per a enfosquir amb la infàmia les vides de la família Ballester o, més ben dit, de les dones d'aquesta família perquè, per circumstàncies diferents, totes esdevenen vídues joves i amb una filla al seu càrrec. Així doncs, la història està explicada – tot i que el narrador és omniscient– des de la perspectiva d'aquestes dones. La vilesa de la gent del poble marca per sempre les seues vides fins al punt que l'han d'abandonar i escapolir-se a la ciutat. Però el temps passa i Júlia s'encara amb la realitat, torna al poble i es fa càrrec de la terra que encara cobegen uns i altres; i, ara més que mai, quan els interessos immobiliaris planen per tota la comarca i les urbanitzacions sumptuoses envaeixen els paratges més idíl·lics. I tanmateix, aquesta vegada, el dèbil guanya el fort... de vegades pot passar.

Aquest és un relat que parla de l'especulació sense escrúpols que s'ha infligit als nostres paratges amb el consentiment de les administracions i els interessos dels poderosos pel mig. I, ben mirat, tots hi tenim, però, una engruna de responsabilitat en aquesta venda descarada de la nostra terra. I és que, quan les xifres van ser temptadores, ningú no va sentir la menor quimera en veure com els nostres millors paisatges desapareixien sota el ciment. I el que fa Caturla és evidenciar

com, en molts casos, per accedir a les terres quan algú s'hi negava a vendre es va recórrer de la infàmia als mètodes més expeditius i salvatges. El punt de vista femení no és una tria gratuïta, ja que en la societat franquista la dona és, sens dubte, més vulnerable i indefensa que l'home i, per tant, més exposada a ser víctima de la calúmnia, que és una cosa violenta i malintencionada que sempre s'acarnissa amb els més dèbils. I al nostre país, dissortadament, és comú l'abús dels poderosos sobre els indefensos i l'atropellament dels interessos de la majoria. Per tant, amb més o menys intenció, a Caturla li ha eixit una novel·la amb ecos de denúncia social: hi apareixen alcaldes corruptes, retors còmplices, interessos inconfessables, especuladors

sense escrúpols, immigrants, alguns policies que són la veu i les mans dels seus amos, estranys incendis nocturns que obren la porta a la requalificació de terres... «No m'hi he fixat en cap poble –diu Caturla en una entrevista–; malauradament, amb aquest tema i en aquesta terra, n'hi ha per triar».

Caturla ens atrapa una vegada més en aquest últim treball amb un llenguatge exquisit, ric en matisos que, a més, traspua tradició: la de la literatura oral i l'estudi antropològic d'aquesta. I de nou, la ciutat d'Alacant i els voltants d'aquesta són el punt on convergeixen les històries creades per l'autor: les protagonistes de l'última obra, mare i filla, foragitades del poble –un llogaret qualsevol de la Marina Alta–, tiren cap a la ciutat. Allí les acull la seua tia fadrina i construeixen un món de dones, arrecerades de la influència masculina i de tota relació amb aquell poble maleït que les va veure nàixer i les va rebutjar. Víctimes, al capdavant, d'una calúmnia que va marcar per sempre més la vida de Maria Ballester i la de la seua filla Júlia, la protagonista.

ALÍCIA TOLEDO

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

Mentre jo sigui amb tu, sempre seràs el meu petitó

Una història que parla amb enorme tendresa del llaç fort i invisible que uneix mares i fills. El text de Robert Munsch s'edita ara, en valencià i castellà, il·lustrat per Noemí Villamuza.

Robert Munsch és un autor nord-americà establert a Canadà d'enorme reconeixement en el món anglosaxó, especialment. El llibre que ens ocupa, un dels seus grans èxits, ha venut més de quinze milions d'exemplars a tot el món des de la primera edició en 1986. En castellà existeix una antiga edició, de 1992, a càrrec de l'editorial Firefly Books, amb les il·lustracions originals de Sheila McGraw, de qualitat molt in-

ferior a les noves de la il·lustradora Noemí Villamuza.

El text és un bon exemple de narrativa inspirada en la tradició oral, l'estructura de la qual, circular, es basa en figures gramaticals de repetició que busquen un acusat efecte rítmic (reduplicació, anàfora, paral·lelisme,...) i que potencien el protagonisme, com a element vertebrador, de la cançó que dona títol al llibre: «Sempre t'estimaré, / sempre

Sempre t'estimaré

ROBERT MUNSCH / Autor

NOEMÍ VILLAMUZA / Il·lustradora

NÀDIA REVENGA / Traductora

ANDANA EDITORIAL. ALGEMESÍ, 2013

«ÀLBUMS LOCOMOTORA» / Col·lecció

32 pàgines / 978-84-941544-4-7 / 14,50 €

tindràs el meu amor. / Mentre jo sigui amb tu, / sempre seràs el meu petitó.»

Des del punt de vista gràfic, Noemí Villamuza ho ha entés perfectament i juga amb les seues pròpies eines per aconseguir l'efecte desitjat. L'ús del color és molt significatiu en aquest sentit. Els tons càlids i freds se succeeixen responent a la situació descrita en el text i destaquen el cercle tancat que formen el cromatisme de la primera il·lustració i l'última.

Hi ha un altre detall que també ajuda a crear gràficament aquesta sensació rítmica: els elements florals que formen un fil connectador entre les pàgines. Fulles que volen, dents de lleó, flors... són elements que van marcant el pas del temps i transporten el lector d'una imatge a la següent.

Sincerament, crec que no hi ha una il·lustradora més adequada per a plasmar

amb delicadesa la incondicional història d'amor d'aquesta mare i el seu fill, que són, ahora, totes les mares i tots els fills.

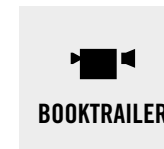
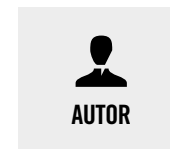
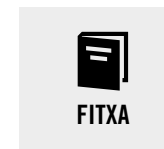
Estem davant una història commovedora que ens recorda, amb grans dosis de sentimentalisme, com el cycle vital de l'ésser humà, de la infantesa a la maduresa, gira entorn de les relacions entre mares (i pares) i fills. L'eix de la narració es troba en la manifestació irrenunciable i generosa de l'amor maternal, més enllà del temps i de les dificultats. Podem dir que sota l'aparença d'un llibre infantil, s'amaga un relat que busca tocar més l'ànima de l'adult que la del xiquet, i ho aconsegueix, entre altres coses perquè utilitza una estratègia infal·lible: la despersonalització dels personatges, que els converteix en universals. Encara que les il·lustracions de Villamuza posen cara i vestisquen els protagonistes del conte, la veritat és que ens trobem davant un espill preparat amb molt d'ofici per Munsch en el qual la Mare i el Nen passem a ser nosaltres, els lectors. L'absència de noms i descripcions, la falta quasi total d'adjectius que caracteritzen els personatges i escenaris ens porta a identificar-los amb la nostra pròpia realitat.

Seria rar que un lector o lectora acabara de llegir aquest llibre i no correguera a telefonar a la seua mare, o al seu fill, per saber com ha passat el dia.

MIGUEL CRUZ MONTALBÁN

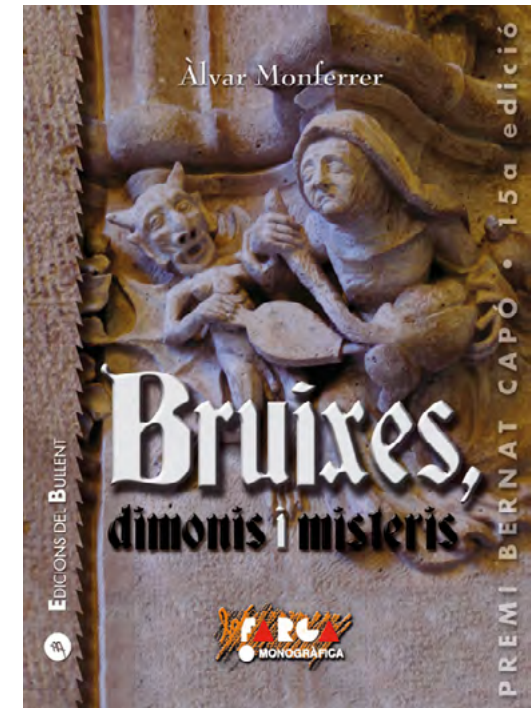
ENLLAÇOS

La màgia nostra de cada dia

En *Dimonis, bruixes i misteris*, Àlvar Monferrer ens acosta a un temps no massa llunyà on la màgia i allò sobrenatural formava part del dia a dia. Un temps on aquestes coses complementaven –i, en ocasions, donaven sentit– a la vida dels nostres avantpassats. Un temps que, fins i tot hui en dia, troba un clivell per on mostrar-se...

El llibre del senyor Monferrer és un llibre fàcil de llegir, un recull d'històries, anècdotes i comentaris. D'una banda, no té més propòsit que entretenir el lector i, de l'altra, vol fer un recompte de coses que hem anat perdent; les exposa i fa que pensem com de subalterna és la nostra cultura, com ara que coneixem perfectament el cas de la casa encantada d'Amityville però desconeixem un cas

Bruixes, dimonis i misteris

Premi Bernat Capó de difusió de la cultura popular - 2013

EDICIONS DEL BULLENT. PICANYA, 2014

ÀLVAR MONFERRER / Autor

«LA FARGA» / Col·lecció

176 pàgines / 978-84-9904-151-3 / 17 €

paregut –i més divertit– a Museros, o que a un religiós se li poguera passar pel cap intentar que uns dimonis feren una carretera fa 500 anys.

El passat és un país estrany segons l'historiador David Lowenthal, i això és el que trobem en llegir les parts tretes de documents medievals i moderns que hi ha en *Dimonis, bruixes i misteris*. Concretament dues. La primera recull els documents conservats d'un seguit de visites pastorals, és a dir, les que fa un bisbe o arquebisbe en la seua jurisdicció, i la segona part inclou les aventures de joventut de l'abat Daroca de Benifassà i la seua cadira posseïda, que encara hui en dia continua donant que parlar pel Maestrat. Juntament amb les altres pràctiques recollides en el llibre com ara la fetilleria, la bruixeria, l'astrologia –erudita o popular–, d'una banda trau el somriure al lector, amb determinada condescendència cap a aquelles gents, i d'altra, desperta una sensació que llocs coneguts i familiars resulten exòtics. Així, queda per a la reflexió tot eixe seguit de supersticions que, en el moment i en el context en què ocorregueren, formaven part del dia a dia dels valencians i del seu món, amb les seues pròpies regles de coherència, tant com ho és hui en dia l'economia per a nosaltres, i que els servia per a enfrontar, adaptar i interpretar allò que els envoltava. En definitiva, patrimoni cultural en gran part ja perdut, del qual Àlvar Monferrer rescata fragments per al nostre consum.

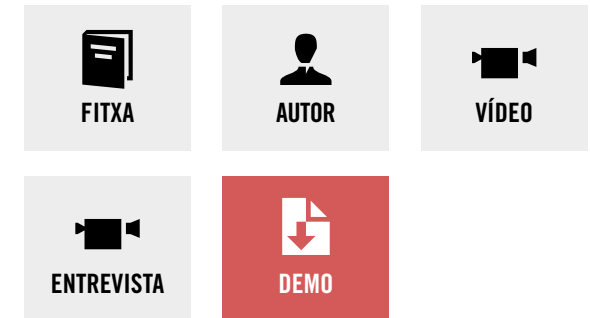

Així doncs, el llibre, a banda d'incloure un vocabulari arcaic, culte i local, és una aportació continuada de coneixement que aboca llum a una part del nostre folklore molt oblidada a les contrades urbanes (i dic açò perquè la fetilleria i bruixeria populars estan molt vives als pobles valencians) i, per què no, és un anecdotari perfecte per als sopars amb amics, que conté històries re-

interpretades sobre cadires que es mouen soles, creus de ferro que pronostiquen terratrèmols i bruixes que se'n van a Amèrica a mitjanit per a fer aquelarres i tornen a casa al dematí.

VÍCTOR MARTÍNEZ SÁNCHEZ

ENLLAÇOS ▾

Dubtes i glaçons

Els dubtes i els glaçons és l'última obra poètica de Josep Lluís Roig, autor valencià, premiat i prolífic, que, a banda de poesia, ha publicat novel·les juvenils i obres de teatre, i que guanyà el Premi Manel Garcia Grau l'any passat. L'obra està estructurada en dues parts: la primera s'anomena «Indiccionari», on serà clau el vers d'un dels seus poemes «entre el pamflet i el manifest, cal refundar els diccionaris»; i la segona, «Expropiació deguda», que es configura entorn del diàleg amb la tradició poètica.

Sobre «Indiccionari», possiblement no hi ha millor definició que la que dona una altra poeta valenciana, Maria Josep Escrivà: es tracta d'un subgènere eròtico-financer. En els poemes s'hi troben paraules sobre el cos de l'estimada o el sexe, i sobre la situació econòmica i social del país; així, en aquesta clara barreja, l'erotisme serveix com a refugi i com a manera, no exempta d'ironia, d'encarar un present sovint massa grisós: «T'imagines

diem / si aquesta aigua destenyia els cabrons? / Ens hem rist i t'has posat a sobre meu, / ara que plou. I ens hem quedat al llit.»

Un joc, el d'aquest viure vius, com diu el poeta, amb un desig urgent davant els politicastes, les serps dels bancs diversos, les malalties, la vellesa del propi cos i la negació de conformar-se; «que viure no és només aquest respirar

Els dubtes i els glaçons

JOSEP LLUÍS ROIG / Autor

PERIFÈRIC EDICIONS. CATARROJA, 2014

«POESIA» / Col·lecció

112 pàgines / 978-84-92435-63-0 / 12 €

molles», que volem, dirien altres, el pa sencer. Cal destacar-hi els versos dedicats a la mort del poeta Manel Garcia Grau, tal com indica el mateix autor en les dedicatòries finals: «més que aquest poema en concret, el llibre sencer hauria de dedicar-lo a Manel Garcia Grau i a Joan Baptista Campos».

En la segona part del llibre, «Expropiació deguda», hi ha un gran nombre de versos d'altres, de poetes tan diferents com ara Juan Luis Panero o Margaret Atwood; de clàssics, com ara Shakespeare o Baudelaire, i d'autors menys coneguts, com ara alguns poetes portuguesos –com António Ramos Rosa, del qual es pren un vers de l'esplèndid poema «Origen» per tancar el llibre–, o el brasiler Armando Freitas Filho, la navarresa Castillo Suárez, l'andalusa María Eloy García o l'asturiana Ana Vanessa Gutiérrez. Per tant, les llengües invocades són diverses, entre les quals hi ha l'anglès, el castellà, l'asturià, l'èuscar, el francès, l'italià, l'alemany. Aquesta enumeració ens dona una idea del gran ventall de fonts que s'hi han utilitzat.

En poesia és comú trobar dedicatòries i citacions d'altres poetes que configuren el mapa creatiu de l'autor. Així, Roig ho fa parlés i en fa recompte, dissipa versos llegits que donen pas a les pròpies paraules, de manera que la transició és imperceptible. I a més, normalment, aquestes citacions li serveixen de reflexió final en molts dels seus poemes. És una part més reflexiva, on ha

deixat de banda l'erotisme de la primera. Hi ha referències al fet de viure i, per tant, de morir, amb un to trist, «l'impossible és ara el nostre territori»; alguna reflexió sobre l'acte d'escriure, «hom escriu perquè es torna boig [...] perquè expulsem [...] la por», i on torna a les impressions d'un món lleig, de ciutats crescudes a remolc de l'avarícia i d'una societat injusta on els que són més són els que «empenyen rere mapes i excuses / rere les lleis, ordenances i misèries / rere la pols eterna i els huracans perennes. / Les seues veus raspen les pàgines/dels llibres del teu país».

MARIA SALVADOR LLUCH

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

La chica junto al flexo

VÍCTOR IRIARTE / Autor

ALGAR EDITORIAL. ALZIRA, 2014

«JOVEN TEATRO DE PAPEL» / Col·lecció

208 pàgines / 978-84-9845-542-7 / 10,50 €

ENLLAÇOS

FITXA

AUTOR

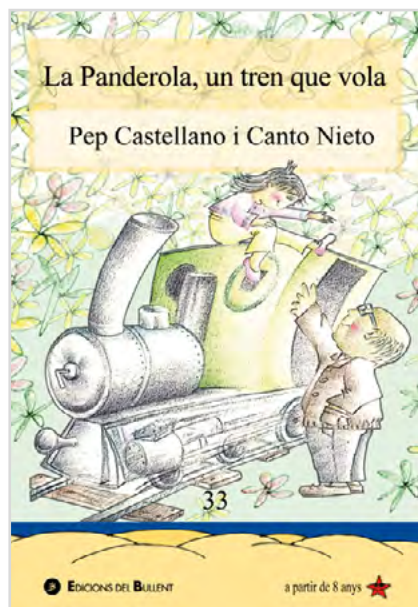
Teatre per a llegir també

Víctor Iriarte a *La chica junto al flexo*, Premi Nacional de Teatre Calderón de la Barca l'any 2006, parteix d'un títol suggeridor que convida el lector a endinsar-se en uns diàlegs molt encertats i unes acotacions molt peculiars. L'argument de «xic rebel s'enamora de xica bona» va molt més enllà del tòpic; bé siga pel tractament de l'espai i del temps, bé siga pel quadre de personatges.

L'alternança de l'espai i el temps és una constant. Al llarg de l'obra, el protagonista, el jove Pedro Salvat, combina el camí cap a la fama amb el descens personal a l'infern. Al mateix temps, en els díhuit quadres que conformen l'obra es produeix un bot temporal de dos anys (que el lector no adverteix en un primer moment) i, fins i tot, s'arriben a superposar els dos períodes temporals. Pel que fa als personatges, hi destaca la caracterització que cadascun d'aquests, principals i secundaris, fan a partir de la seua manera de parlar, amb l'ús d'un argot juvenil molt ric i treballat.

I tots aquests elements s'encabeixen en un versemblant rerefons musical, malgrat que en el text teatral no s'incloga cap de les cançons dels molts títols que s'hi anomenen. Ho deu haver Iriarte de manera intencionada?

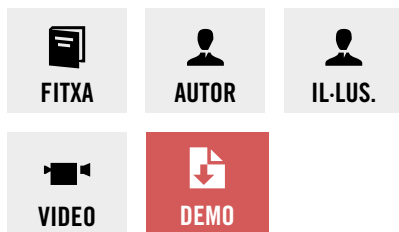
MAITE MONAR VAN VLIET

La Panderola, un tren que vola

PEP CASTELLANO I CANTO NIETO / Autors
 EDICIONS DEL BULLENT. PICANYA, OCTUBRE 2014
 «ESTRELLA DE MAR», 33 (A PARTIR DE 8 ANYS)
 / Col·lecció
 79 pàgines / 978-84-9904-159-9 / 6,60 €

ENLLAÇOS

La màgia de la Panderola

Hui és l'aniversari de Carla i espera que el iaio Pepe li regale un tren. I no un tren qualsevol sinó la Panderola, que circulava per la plana de Castelló. El iaio no li fa cas i li regala un clarinet. Carla se sent molt defraudada, però no sap que el clarinet que li acaben de regalar és màgic, perquè converteix els desitjos en realitat, a pesar que no totes les persones són capaces de fer-lo funcionar. El iaio sí. El iaio sap com li pot traure partit al clarinet màgic.

A la fi, però, el iaio Pepe li donarà una sorpresa. Un bon dia apareix amb el tren de la Panderola, no el de joguet sinó el de veritat; i li diu que hi puge perquè han de buscar el vagó perdut. Hi aniran amb l'ajuda de Ferran i, de passada, amb el seu amic Juanito, a qui ajudaran a fer anar el saxo que té, perquè diuen que és màgic, però fins ara no ha funcionat...

La Panderola, un tren que vola és una aventura entranyable en què la màgia té un paper cabdal, però també l'amistat i la capacitat de les persones per compartir les coses amb generositat i alegria. Un cant preciós, també, i una evocació d'aquells trens que anaven molt a poc a poc pels pobles valencians, quasi al ritme dels batecs dels nostres cors. Eren uns trens tan humans que és una llàstima que ja no circulen... Tot i que que, ben mirat, potser encara hi existeixen i van fent via en la nostra imaginació, i també en el record.

JULI CAPILLA

La lluna de Praga

JORDI SANTASUSAGNA / Autor
 ONADA EDICIONS. BENICARLÓ, 2013
 «MAREMÀGNUM», 03 / Col·lecció
 266 pàgines / 978-84-1589-607-4 / 12 €

ENLLAÇOS

La lluna de Praga

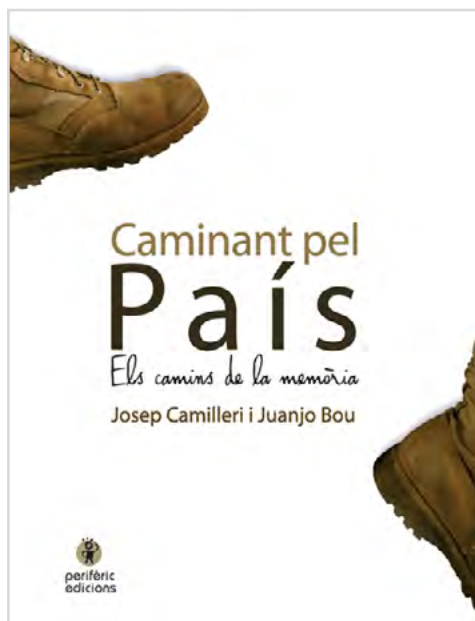
En *La lluna de Praga* està molt present, per fortuna, la vessant de guionista i autor de teatre de Jordi Santasusagna. L'estructura de la trama i la manera en què l'escriptor va tirant del fil per contar-nos la història d'Anna és quasi artesanía. A poc a poc van venint les sorpreses, a poc a poc van arribant els fets que havíem sospitat. De sobte, un fet inesperat. L'autor coneix bé com s'ha de fer perquè lectors i lectores es capfiquen en el relat i s'hi mantinguen interessats fins a l'última plana.

El que podria ser una història senzilla i superficial d'adolescents en viatge de final de curs es converteix en una trama complexa que va desgranant elements i donant pistes al lector per a mantindre-hi la complicitat, d'una manera encertada. La lectura pot resultar atractiva tant a lectors joves com a no tan joves, perquè sota la intriga dels fets també trobem la ciutat i l'univers particular d'uns estudiants d'institut. En un grup de joves de setze anys hi ha una diversitat que cal posar de manifest. Els joves, a més, en la narració de Santasusagna, són persones amb identitat, amb contradiccions i també amb certeses i capacitat de decisió.

El relat té dos veus: la del professor de secundària, Charly, que s'embarca en l'aventura d'acompanyar tot sol un grup d'adolescents a Praga, tot i que al principi no ho té gens clar, i la d'Anna, l'estudiant protagonista. Tots dos parlen en primera persona per a presentar-nos uns personatges coherents als quals arribem a conèixer molt bé.

La novel·la conta la història d'un viatge de fi de curs a l'esmentada ciutat del centre d'Europa. Tot va bé fins que l'última nit, Anna, filla d'una família adinerada, desapareix. Sa mare ja li havia advertit Charly: no li llevés l'ull de damunt. I llavors comença una investigació en què tot el grup, amb més o menys ganes, participa.

ANNA GIMENO BERBEGAL

Caminant pel país. Els camins de la memòria

JOSEP CAMILLERI I JUANJO BOU / Autor i fotògraf
PERIFÈRIC EDICIONS. CATARROJA, 2014
185 pàgines / 978-84-92435-67-8 / 19,90 €

ENLLAÇOS ▾

Caminant pel país. Els camins de la memòria

La descoberta del país, de les muntanyes que tanquen en blau els horitzons quotidians i dels barrancs i paratges que s'amaguen al darrere ha esdevingut per a moltes persones una enriquidora experiència vital. D'excursió en excursió, molts han encaixat mentalment el mosaic de paisatges valencians, i han pres consciència de les dimensions i valors del seu territori.

Camilleri i Bou, cronista i fotògraf respectivament, han volgut compartir amb el lector aquesta mena de bagatge personal. D'entre els materials que habitualment publiquen a la web de la colla excursionista Caminant pel País, han seleccionat quinze excursions que ara prenen forma de llibre.

De cada ruta Camilleri elabora un text breu, sense pretensions literàries, amb escurides descripcions de l'itinerari, adobades per alguns apunts personals sobre les fites més significatives del camí. Les «cròniques per a ociosos», com es titulen en un indissimulat homenatge al seu paisà Fuster, s'acompanyen d'una fitxa tècnica, un perfil longitudinal i un senzill mapa topogràfic. L'aparell gràfic del llibre, basat en les fotografies preses per Bou, està molt ben resolt, amb un excel·lent treball de disseny gràfic i maquetació.

CARLES SANCHIS

La llamada de Cthulhu y El horror de Dunwich

H. P. LOVECRAFT / Autor

ANA JORDÁN PARDO I JOSÉ MANUEL MARCO BORILLO / Traductors

ALGAR EDITORIAL. ALZIRA, 2014

«ALGAR JOVEN» / Col·lecció

176 pàgines / 978-84-9845-596-0 / 9,95 €

ENLLAÇOS

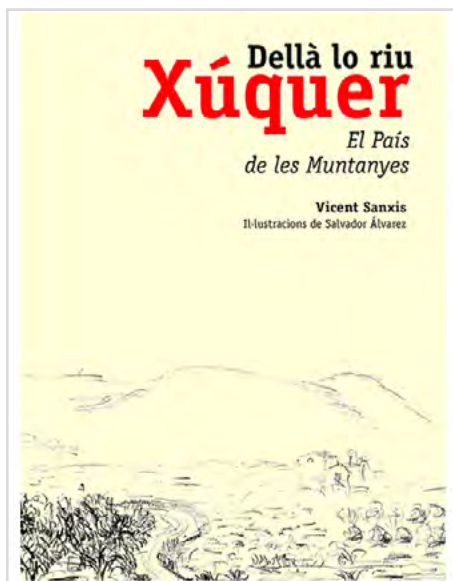
Los orígenes del horror cósmico

«Lo más compasivo que existe en el mundo, pienso, es la incapacidad de la mente humana de relacionar todo su contenido.» Con este elogio del olvido comienza *La llamada de Cthulhu*, un viaje al interior de los naufragios más oscuros de la mente. La voz narrativa conecta dos historias que elucubran en torno a una estatuilla, y sigue su rastro de orgías, vudú y locura. Llegará a descubrir un secreto tan espeluznante como su propia artesanía, uno que nadie en su sano juicio puede atisbar sin perder la cabeza en más de un sentido.

El miedo alarga sus tentáculos en *El horror de Dunwich* hasta alcanzar un pueblo costero y ficticio, rayando las cotas más altas de calidad en la obra del autor.

La primera vez que visité a Lovecraft, lo confieso, me sumergí sin remedio en sus atmósferas preñadas de horror cósmico. Es innegable el acierto de esta traducción, tiempo después, y más aún en una colección dedicada a nuestros jóvenes. La forman dos relatos básicos en la cosmogonía del de Providence, ofreciendo el testigo de uno de los padres del *pulp* y algunas de las páginas más lúcidas del género de hojas amarillas que hoy engrosan, ya para siempre, el humus de nuestro bosque literario.

SERGIO R. ALARTE

Dellà lo riu Xúquer. El país de les muntanyes

VICENT SANXIS / Autor

SALVADOR ÁLVAREZ / Il·lustrador

EDICIONS 96. CARCAIXENT, 2014

152 pàgines / 978-84-15802-24-2 / 11 €

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

Un país per a recórrer-lo

Dellà lo riu Xúquer fou una de les quatre governacions històriques en què es dividia el Regne de València i que comprenia les comarques de la Safor, la Marina Alta, la Costera, el Comtat, l'Alcoià i la Vall d'Albaida, i que tenia com a capital Xàtiva. És una geografia de valls i muntanyes on la llengua, els vells costums i les tradicions s'han sabut valorar i conservar, a pesar de tot. És, encara hui en dia, una geografia de grans espais de secà, de vegades aspra, creuada per rius, torrents i barrancs, on encara hi ha bells racons per descobrir. Sobre aquest espai, l'escriptor resident a Carcaixent Vicent Sanxis, amb la col·laboració de l'il·lustrador Salvador Álvarez, ens ofereix *Dellà lo riu Xúquer*. El país de les muntanyes, una miscel·lània formada per dotze proses, algunes de ficció, com ara «Carta a Wessenaar» –una de les més interessants–, i altres que no són més que cròniques d'incursions viatgeres per paratges de gran bellesa. Dotze textos escrits en diferents èpoques i que han vist abans la llum en diversos mitjans, alguns de caràcter local. Un dels grans pecats que comet l'autor és que de vegades s'adreça a un lector molt concret, massa pròxim, al qual li té un excés de confiança, i s'oblida que un llibre és com una botella al mar que pot caure en un moment determinat a les mans de qualsevol.

MANEL ALONSO CATALÀ

LLIBRES CHUS

CHUS
Regalos

El nou local, obert ara fa ja tres anys, està dividit en tres zones àmplies i clarament diferenciades: la llibreria com a tal, la sala destinada a tallers i contacontes i la terrasseta on es fan activitats amb els més menuts quan fa bo.

Torne a casa amb una bossa de cartó, on algú ha dibuixat amb retolador permanent un regal, també permanent. Tatuat amb lletres de colors, un nom: «CHUS». I una adreça: «www.llibresinfantils.es», amb unes ve dobles que semblen papallones dansaires. Hui he conegut Maria Jesús Seva Cutillas i la seua llibreria, situada en el número 14 del carrer de l'Ordana de Sant Joan d'Alacant. L'atzar, de vegades, té aquestes coses, i et regala un lloc, una persona, un llibre (o molts). O, com és el cas, les tres coses alhora.

Llibres Chus és una llibreria especialitzada i de referència en literatura infantil i juvenil en la nostra llengua, el que no vol dir que no hi tinguen cabuda llibres en altres llengües, els clàssics de sempre o els més venuts del moment. La propietària aposta, a més a més, per editorials xicotetes i independents, que normalment no tenen la capacitat de distribució que tenen les grans. Una tasca admirable i necessària, sobretot ara que els xiquets ja no poden veure dibuixos en valencià i cada vegada més juguen en la llengua que no els és pròpia.

El nou local, obert ara fa ja tres anys, està dividit en tres zones àmplies i clarament diferenciades: la llibreria com a tal, la sala destinada a tallers i contacontes i la terrasseta on es fan activitats amb els més menuts quan fa bo. Els llibres estan orga-

nitzats per edats i per temàtiques, amb un gust exquisit. De seguida, els ulls busquen els raconets més acollidors, com aquell de la tauleta de fusta amb un sofanet i tamborets al voltant, o el de les dues butaques florejadades que ens acullen, ens abracen, ens conviden a seure-hi per viatjar a les primeres pàgines de l'aventura escollida.

La llibreria virtual (www.llibresinfantils.es) manté el mateix ordre i bon gust que la física. Així, comprovem que els llibres apareixen ordenats per edats: «els més petits», «pre-lectura», «inici a la lectura», «ja llegim», «el pas a grans lectors», «espai juvenil» i «pares i educadors»; i per temes: «l'art»; «les pors infantils», com ara la mort, els malsons o el rebuig; «el món infantil», o «els grans temes», com l'amor, l'amistat, la felicitat o la llibertat... Chus, a més, ens fa recomanacions d'àlbums il·lustrats, ens parla dels imprescindibles de l'any i aporta la seua opinió sobre cada història. Si li demanes un llibre que no té a les prestatgeries –reals o virtuals– s'abilla amb barret i fuet per iniciar l'aventura i la recerca. És tota una Indiana Jones de llibres.

Chus és una enamorada de la literatura infantil i juvenil; d'això te n'adones als pocs minuts d'estar parlant amb ella. Molt probablement aquesta passió li ve de l'època en què son pare tenia un quiosc i ella començava a llegir còmics, una passió que anà en augment quan la seua filla obrí els

ulls al món. Li he vist estrelletes als ulls quan li he demanat que em recomanara un llibre, o dos, o tres. N'ha obert, destapat i desplegat desenes. De tots els temes, d'autors de tots els indrets del món i per a totes les edats. És fantàstica. En un moment donat m'ha posat a les mans un llibre i m'ha convidat a llegir-lo per dir-li què en pensava. *El monstre*, de Daniel Martín i Ramon Trigo. No el coneixia. M'he esborronat sencera i quan he arribat al final només he pogut articular un sospir. Un llibre atrevitíssim que parla de la violència que pateixen els xiquets, i no tan xiquets, a casa. És el llibre que porte a la bossa de cartó decorada de manera tan naïf. Però no és solament el llibre: és la sensació viscuda, les paraules que no he pogut dir a la llibreria, el record de la conversa amb una dona tan extraordinària.

Hem parlat d'altres títols, com ara *L'ànec i la mort*, de Wolf Erlbruch; *Salvatge*, d'Emily Hughes; *Allà on viuen els monstres*, de Maurice Sendak; *Amagar-se en un racó del món*, de Jimmy Liao («presentar-lo» a la gent és una de les coses que la fan sentir orgullosa)... Títols no tan fàcils de trobar a les llibreries convencionals. I és que la selecció de llibres infantils que té és àmplia i acuradíssima, i, molt important, canviant, perquè ella sempre va a la recerca de nous tresors. Chus és molt generosa i comparteix les seues troballes amb els lectors i els oients, i és que aquesta llibretera també conta contes als més menuts, sempre que

la història se li haja clavat ben a dintre i puga ser capaç d'expressar tot allò que li haja fet sentir.

Més que una llibreria és una caseta de conte –de contes, més bé–, on

setmanalment es fan activitats per a la canalla: *cumplecontes*, tallers de pintura, de cuina o d'arquitectura, animacions lectores... Sobretot m'ha cridat molt l'atenció una activitat que porta com a títol: *Pa, xocolate i contes*. Consisteix en

que els xiquets berenen un trosset de pa amb xocolate mentre escolten un bon conte o un grapat d'aquests. De seguida, he evocat aquelles vesprades fredes en què sèiem al voltant del foc i els iaïos ens contaven relats, faules o rondalles. Tots aquests tallers i activitats giren sempre entorn d'un llibre. És importantíssim que els xiquets palpen, miren, òbriguen, fullegen els llibres, i entenguen que amaguen aventures fascinants. Si els creem l'hàbit d'escoltar històries quan encara no saben llegir, amb tota certesa quan aprenguen, agafaran ells sols un llibre, voldran anar a la llibreria del barri, passejar-se per les fires del llibre o visitar la biblioteca del poble. Així de senzill i així d'important. Un xiquet que llig serà un adult que pensa.

Molts tenen la idea preconcebuda que la literatura infantil és un petit món –quasi un submón–, d'autors mediocres, incapaços de fer una novel·la per a adults, i unes poques obres, generalment clàssics, que paguen la pena. Com d'equivocadíssims que estan! Precisament, hui anava acompanyada de la meua germana, arquitecta de professió, que només entrar s'ha assegut en una de les cadires a fullejar un llibre d'arquitectura... per a xiquets! Sé que al·lucinava. Després s'ha sumat a la conversa que manteníem Chus i jo i ha anat endinsant-se en aquest món infinit i màgic –quasi un *supermón*– que és la literatura infantil. «Jo pensava que la literatura infantil eren els llibres de Peppa Pig, Geronimo Stilton i els contes de sempre».

.....

**El cor d'una llibreria
batega al mateix ritme
que ho fa el cor del
llibreter que en té cura.**

.....

És un dia important: almenys un adult hui ha recuperat la seua ànima de xiquet.

El cor d'una llibreria batega al mateix ritme que ho fa el cor del llibreter que en té cura. Una llibreria és el seu llibreter, sens dubte. Maria Jesús Seva Cutillas s'ha guanyat a pols l'apel·latiu de «llibretera». Perquè un llibreter no és solament aquella persona que

ven llibres –això ho sabríem fer tots–, un llibreter és algú que regala somnis i il·lusions, que ens convida a viatjar a indrets meravellosos per conèixer personatges entranyables, que ens dóna claus per a entendre el món i així poder arribar a ser millors persones. Ella, sens dubte, fa tot això.

MERCÈ CLIMENT

LLIBRES CHUS

Propietària: Maria Jesús Seva Cutillas

Adreça: c. de l'Ordana, 14

Població: Sant Joan d'Alacant

Web: www.llibresinfantils.es

Blog: www.chusllibres.blogspot.com

Twitter: [@ChusLlibres](https://twitter.com/ChusLlibres)